

Veiledning av lærlinger – for veiledere/instruktører og faglige ledere med ansvar for opplæring i bedrift

Sørlandets fagskole

Januar 2019

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved fagskolene. Dette gjør vi blant annet ved å akkreditere nye fagskoletilbud. Fagskoleutdanning er en yrkesrettet utdanning på et halvt til to år, som bygger på videregående skole eller tilsvarende realkompetanse. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT. Alle fagskoletilbud må tilfredsstillе nasjonale kvalitetsstandarder. NOKUT godkjenner også institusjonenes interne system for kvalitetssikring.

Tilbyder/Utdanningssted:	Sørlandets fagskole
Utdanningstilbudets navn:	Veiledning av lærlinger - for veiledere/instruktører og faglige ledere med ansvar for opplæring i bedrift
Nivå/fagskolepoeng:	30
Undervisningsform:	Stedbasert
Sakkyndige:	Åge Risdal, Beatrice Vromant-Berg
Dato for vedtak:	17.januar 2019
NOKUTs saksnummer	18/06788

Forord

Fagskoleutdanning er høyere yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. En fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen *fagskoleutdanning* er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen, må utdanningen være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en søker sender inn søknad til NOKUT om akkreditering av en utdanning. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, der NOKUT avklarer om forutsetningene er til stede for videre behandling av søknaden. For de søkerinstitusjoner som ikke har en akkreditert fagskoleutdanning fra før av, vil NOKUTs innledende vurdering også omfatte om søkeren oppfyller kravene til styringsordning, forskrift og system for kvalitetssikring.

Søknader som tilfredsstill forutsetningene for behandling blir vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot kravene i fagskoletilsynsforskriften kapittel 3.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Beatrice Vromant-Berg
- Åge Risdal

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes et rapportutkast, kapittel 3 til søkeren for kommentarer. Søkeren kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingen fra søkeren, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

NOKUT har konkludert med at søknaden tilfredsstill kravene for akkreditering av fagskoleutdanning. I denne rapporten har vi samlet alle vurderingene som danner grunnlag for akkrediteringen av utdanningen. Fagskolen plikter å gjennomføre utdanningen slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn.

Veiledning av lærlinger – for veiledere instruktører og faglig ledere med ansvar for opplæring i bedrift ved Sørlandets fagskole tilfredsstill NOKUTs krav til utdanningskvalitet og er akkreditert i vedtak av 17.januar 2019.

NOKUT, 17.januar 2019

Øystein Lund
tilsynsdirektør

Innhold

1	Informasjon om søkeren.....	1
1.1	Informasjon om fagskolen og utdanningen	1
1.2	Informasjon om betegnelser i fagskoleloven av 2018 og fagskoletilsynsforskriften ..	1
2	System for kvalitetssikring og grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning	2
3	Sakkyndig vurdering av utdanningen.....	2
	Oppsummering	2
3.1	Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	3
3.2	Læringsutbytte (§ 3-2)	6
3.3	Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3).....	7
3.4	Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)	10
3.5	Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5).....	12
3.6	Eksamen og sensur (§ 3-6)	15
3.7	Infrastruktur (§ 3-7)	16
3.8	Konklusjon etter sakkyndig vurdering	17
	• § 3-3. Utdanningens innhold og oppbygning	17
4	Tilsvarsrunde.....	18
4.1	Søkerens tilbakemelding.....	18
4.2	Sakkyndig tilleggsvurdering.....	21
4.3	Endelig konklusjon fra sakkyndig komité	22
5	Vedtak	22
6	Dokumentasjon	22
	Vedlegg 1:.....	23

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om fagskolen og utdanningen

Sørlandets fagskole søkte NOKUT 15. september 2018 om akkreditering av *veiledning av lærlinger* som fagskoleutdanning. Utdanningen er på 30 studiepoeng og gis på deltid over et år. Den omsøkte undervisningsformen er stedbasert, og undervisningen vil finne sted på følgende studiesteder: Grimstad og Kristiansand.

Søker har allerede godkjente fagskoleutdanninger.

1.2 Informasjon om betegnelser i fagskoleloven av 2018 og fagskoletilsynsforskriften

I lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) som trådte i kraft 1. juli 2018 brukes enkelte betegnelser som ikke er innarbeidet i fagskoletilsynsforskriften. Når vi gjengir forskriftskravene i denne rapporten, er vi bundet av ordlyden i forskriften. I selve vurderingen vil vi imidlertid bruke de nye betegnelsene. Her er en oversikt over hvilke betegnelser det gjelder:

Fagskoletilsynsforskriften	Ny fagskolelov
fagskolepoeng	studiepoeng
godkjenning	akkreditering
tilbyder	fagskolen/styret (det er en konkret vurdering hva som er riktig i hver forekomst)

2 System for kvalitetssikring og grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning

Fra og med høsten 2017 vurderer ikke NOKUT om forutsetningene for å søke om akkreditering, er oppfylt for fagskoler som allerede har godkjente utdanninger. Vi vurderer heller ikke systemet for kvalitetssikring. Derfor inneholder ikke denne rapporten noen administrativ vurdering av kravene i fagskoletilsynsforskriften §§ 3-1 og 5-1. De sakkyndige vurderer likevel kravene i § 3-1 (1) a og § 3-1 (2)-(6).

I stedet vil NOKUT kvalitetssikre grunnleggende forutsetninger og system for kvalitetssikring ved en periodisk gjennomgang av alle fagskolars administrative og organisatoriske rutiner. Det vil komme mer informasjon om ordningen på www.nokut.no.

3 Sakkyndig vurdering av utdanningen

Teksten i dette kapittelet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer «vi», er det et uttrykk for de sakkyndige. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

Oppsummering

Vi mener tilbyder har utviklet en studieplan som det er stort behov for, er etterspurt, retter seg presist til målgruppen og kommuniserer godt til andre aktører i fagfeltet. Sentrale myndigheter har de siste årene gjennom tiltakene i Yrkesfagløftet og Yrkesfaglærerløfte fremhevet at instruktører og faglige ledere bør prioriteres i større grad når det gjelder kompetanseutvikling. Dette tilbudet imøtekommer dette behovet.

Instruktører og faglige ledere har ansvar for en viktig del av opplæringen av fagarbeidere. Dette kan best beskrives ved å se på 2+2-modellen (2 år i skole og 2 år i bedrift) som de fleste yrkesfaglige utdanningene følger. Her har yrkesfaglæreren/programfaglæreren en sentral rolle i opplæringen som skjer i skolen, og instruktørene og faglig leder har tilsvarende sentral rolle under de to siste årene som da gjennomføres i bedrift. Tilbudet som det her søkes om, treffer instruktørene og de faglige lederne på en god måte og tar utgangspunkt i studentens utdanningsbakgrunn og erfaring.

Fagskolen har utviklet en god studieplan som beskriver godt hvordan utdanningen skal organiseres med aktive læringsformer, hvordan vurderingen skal skje og hvordan studentene skal sikres god veiledning. Utdanningen er delt inn i fire emner som tar for seg kjernekompetansen som kreves for å veilede lærlinger. Utdanningen er også logisk oppbygd for å sikre en god progresjon mot de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene som er tilfredsstillende og presist formulert på NKR nivå 5.

Fagskolen må:

- enten utvide pensumgrunnlaget for utdanningen og øke antall sider i pensum, eller redegjøre grundig for hvorfor de mener at pensumgrunnlaget for dette studiet bør være mindre omfattende enn for andre studier av samme type

- foreta de nødvendige endringene som er påpekt i forbindelse med studieplanen, angitt under *3.8 Konklusjon etter sakkyndig vurdering*
- ansette undervisningspersonalet for utdanningen i tråd med kravspesifikasjonen og ansettelsesplan i god tid før utdanningens oppstart
- konkretisere hva de legger i *Grunnleggende kompetanse i standard programvare*
- Beskrive hvordan de skal oppfylle krav til oppdatert yrkeserfaring.
- Legge frem en plan for ansettelse som viser at de ansatte skal være på plass i god tid før studiestart
- Fylle ut tabell 2, pedagogisk ansvarlig
- Redusere omfang og kravet til avsluttende eksamen. Viser til vurderingen over.
- Gi en utfyllende beskrivelse av sensorenes kompetanse og om sensor er intern/ekstern

Fagskolen bør:

- bruke benevnelsen «arbeidserfaring» fremfor praksis.
- i kommunikasjon til utdanningssøkende, være eksplisitt i at utdanningen ikke gir mulighet til å søke autorisasjon for de som får opptak på realkompetanse
- vurdere om kravene til realkompetanse er satt noe høyt
- vurdere å formalisere hyppighet og form for videre samarbeid om revidering og utvikling av studieplanen og undervisning.
- I studieplanen også si noe om formålet med vurderingsordningene

Vi anbefaler at utdanningen ikke godkjennes slik planen for utdanningen nå foreligger, men det er små endringer som skal til for å oppfylle våre krav (må-punkter) og vi tror tilbyder kan etterkomme disse i et tilsvarende. Vi oppfordrer også tilbyder til å ta for seg våre anbefalinger (bør-punkter), da vi mener disse vil heve utdanningens kvalitet.

3.1 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

3.1.1 Opptak

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.

Vurdering

Studieplanen beskriver at målgruppen for utdanningen er offentlig sektor innenfor helse- og oppvekstfag. Grunnlag for opptak er fullført videregående opplæring fra studieretning for helse- og oppvekstfag.

Fagbrev/autorisasjon som gir grunnlag for opptak:

- Helsefagarbeider
- Hjelpepleier

- Omsorgsarbeider
- Barne- og ungdomsarbeider

+ realkompetansevurdering (regulert i egen forskrift)

I alle yrkesfag er opplæring i bedrift et sentralt ledd i utdanningen. Derfor er det riktig og naturlig at det formelle opptakskravet er så generelt at det innebefatter alle med fagbrev/autorisasjon i de utdanningsprogrammer som er i målgruppen for studiet. Alle disse vil være aktuelle som veiledere, og vil dermed ha nytte av utdanningen. I tillegg til det formelle opptakskravet kan man få opptak på bakgrunn av realkompetanse. Fagskolen henviser til «Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Sørlandets fagskole» der §2-3 omhandler opptak på bakgrunn av realkompetanse.

Ett av kriteriene for opptak på bakgrunn av realkompetanse er at man må ha minimum 5 år relevant praksis. Med relevant praksis menes arbeidsoppgaver knyttet til veiledning og opplæring. Vi anbefaler tilbyder å bruke benevnelsen «arbeidserfaring» fremfor «praksis», ettersom «praksis» kan forveksles med en læringsform i utdanningsøyemed.

Søkere som tas opp på bakgrunn av realkompetanse vil etter fullført og bestått avsluttende eksamen fortsatt ikke kunne søke autorisasjon innen helsefagene – utdanningen kvalifiserer ikke til fagbrev- eller svennebrev – og dette bør tilbyder opplyse tydelig til de som vil søke opptak på realkompetanse.

Opptakskravene tilfredsstiller fagskoleloven med forskrifter, og kravene til realkompetansevurdering er godt beskrevet. Tilbyder bør likevel vurdere om kravene er satt noe høyt, med tanke på målgruppa for utdanningen.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Fagskolen bør

- bruke benevnelsen «arbeidserfaring» fremfor praksis.
- i kommunikasjon til utdanningssøkende, være eksplisitt i at utdanningen ikke gir mulighet til å søke autorisasjon for de som får opptak på realkompetanse
- vurdere om kravene til realkompetanse er satt noe høyt

3.1.2 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Vurdering

Studieplanen er utarbeidet av Sørlandets fagskole i samarbeid med representanter fra opplæringskontoret for offentlig sektor i Agder (OKOS Agder), regional utdanningsrådgiver fra NHO og tillitsvalgt i Fagforbundet. Tilbyder har lagt ved en samarbeidsavtale med Opplæringskontoret for offentlig sektor i Agder som gjelder spesifikt utdanningen det søkes om. Samarbeidet oppgis å

omhandle evaluering og videreutvikling av studieplanen, samt undervisningspersonell med teoretisk og praktisk kompetanse.

Opplæringskontoret vil kunne tilby en verdifull innsikt i yrkesfeltets behov, og de vil kjenne godt til hva som rører seg innenfor de fagene utdanningen omhandler. Hvorvidt avtalen legger til rette for et systematisk samarbeid og nettverk er noe usikkert, da avtalen legger opp til at det er fagskolen som har ansvar for å melde inn behov tilknyttet studiet. Likevel beskriver tilbyder i sin søknad et videre samarbeid om revidering og utvikling av studieplanen og undervisning.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Fagskolen bør

- vurdere å formalisere hyppighet og form for videre samarbeid om revidering og utvikling av studieplanen og undervisning.

3.1.3 Standarder, konvensjoner og avtaler

(3) Utdanninger som reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler skal tilfredsstillende kravene i disse.

Beskrivelse

Kravet er ikke relevant for denne utdanningen

3.1.4 Praksisavtaler

(4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Beskrivelse

Kravet er ikke relevant for denne utdanningen

3.1.5 Studiepoeng og arbeidsmengde

(5) Utdanningen skal ha et omfang av 30, 60, 90 eller 120 fagskolepoeng.

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500–1800 timer per år.

Vurdering

Tilbyder oppgir at utdanningen gir 30 studiepoeng og skal gis på deltid over ett år, med et totalt antall arbeidstimer for studentene på 748 timer. Dette er innenfor fagskoletilsynsforskriftens krav om 1500–1800 timer per år når utdanninger tas på fulltid, som da vil tilsvare 750–900 timer på deltid.

Omfanget og organiseringen av utdanningen fordelt på de ulike emnene og undervisningsformene beskrives i studieplanen i en skjematisk gjennomføringsmodell. Modellen viser hvor mange

fagskolepoeng hvert emne har, hvor mange uker det går over, antall undervisningstimer for emnet, antall timer veiledning individuelt og i grupper mellom samlinger, og antall timer selvstudium.

Vi vurderer at modellen er en ryddig og troverdig fremstilling av beskrivelsen av omfanget til utdanningen, på en måte som gir en forutsigbar studiesituasjon for studentene.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.2 Læringsutbytte (§ 3-2)

Utdanningen skal gi ett samlet læringsutbytte som er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttet skal beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som studentene oppnår etter fullført utdanning, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Vurdering

Utdanningens læringsutbytte:

Kunnskaper

Kandidaten

- har innsikt i lov- og rammeverk som angår veileders rolle og krav til kvalitet for opplæring i bedrift
- forstår veileders betydning i opplæring av lærlinger et samfunns- og verdiskapingsperspektiv
- har kunnskap om begreper og prosesser som anvendes i vurdering for og av læring, og ved dokumentasjon
- har kunnskap om kommunikasjonsteknikker og veiledningsmetoder i et yrkespedagogisk perspektiv
- har kunnskap om hvordan konflikter kan forebygges og håndteres
- kan oppdatere sin kunnskap om opplæring av lærlinger i bedrift

Ferdigheter

Kandidaten

- kan anvende veiledningsmetoder etter yrkespedagogiske prinsipper
- kan kommunisere og samhandle med lærlingen og andre aktuelle parter for å skape tillit og bygge gode relasjoner
- kan anvende læreplanverket og vurderingsprinsipper for å lage opplæringsplaner, sette mål, vurdere og dokumentere opplæringen i bedrift
- kan kartlegge lærlingens læreforutsetninger og identifisere individuelle behov for opplæring for å legge til rette for faglig utvikling
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger knyttet til veiledning av lærlinger i bedrift
- kan reflektere over egen faglig utøvelse som veileder av lærlinger og justere denne under veiledning

Generell kompetanse

Kandidaten

- har utviklet en etisk grunnholdning til egen rolle som veileder av lærlinger i bedrift

- kan utføre veiledningsarbeid etter yrkespedagogiske prinsipper tilpasset lærlingens behov
- kan bygge relasjoner med veiledere/instruktører og faglige ledere i egen og andres bransje, samt med andre aktuelle samarbeidspartnere for å være en god lærebedrift
- kan bidra til utvikling av yrkesopplæringen i egen bedrift

Læringsutbyttebeskrivelsen er delt inn i kategoriene kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, og fagskolen skriver i søknaden at deskriptorene er plassert under nivå "fagskole 1" uten å begrunne dette videre. Vi vurderer at læringsutbyttebeskrivelsene er tydelige og generelt har en meget god presisjon i forhold til nivå 5.1/fagskole1.

Samlet gir læringsutbyttebeskrivelsene en god grunnleggende og bred kompetanse hvor vi mener det ikke er behov for ytterligere grunnleggende generell opplæring. Læringsutbyttebeskrivelsen er egnet til å kommunisere med yrkesfeltet og andre utdanningsinstitusjoner.

Vi mener at læringsutbyttet er høyst relevant og at yrkesfeltet har et stort behov for denne kompetansen. Fagskolen fremhever på en tydelig måte den store satsingen som har vært og som vil komme de nærmeste årene inne fagopplæringen. En av de viktige brikkene for å sikre god fagopplæring og gode fagarbeidere, er veiledere som har de kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse som beskrives i Fagskolens studieplan.

Læringsutbyttet kommer tydelig frem i studieplanen, slik at studentene kan kontrollere at de får den utdanningen de er lovet og læringsutbyttebeskrivelsene er målbare. Vi mener at arbeidsgivere som ser studentens vitnemål, vil ha tilstrekkelig informasjon om hva studenten kan, vet og er i stand til å gjøre etter endt utdanning.

I søknaden peker Fagskolen på at en utbyttebeskrivelse i kategorien ferdigheter ligger på NKR nivå 5.2. Utbyttebeskrivelsen er som følger: - *kan reflektere over egen faglig utøvelse som veileder av lærlinger og justere denne under veiledning* ". Vi er enig i at denne ene beskrivelsen ligger på nivå 5.2 og støtter Fagskolen i at det er naturlig å bruke *reflektere* i denne sammenheng i dette tilbudet.

Læringsutbyttet er oppdatert i forhold til yrkesfeltet og dekker omfanget på 30 fagskolepoeng tilfredstillende.

Læringsutbyttebeskrivelsen er utformet som en kompetansebeskrivelse, altså hva kandidaten skal kunne, vite og være i stand til å gjøre ved fullført utdanning.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.3 Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3)

3.3.1 Utdanningens navn

(1) Utdanningens navn skal være dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir.

Vurdering

Utdanningens navn er *veiledning av lærlinger*. For veiledere/instruktører og faglige ledere med ansvar for opplæring i bedrift. Tilbyder oppgir at navnet er dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir fordi begrepene «veiledning» og «lærling» er beskrivende for fokuset i studieplanen.

Utdanningen omfatter generelle tema i tillegg til spesifikke tema innen veiledning av lærlinger og gir kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse til å arbeide med veiledning av lærlinger.

Begrepene «veiledning», «lærling» og «bedrift» avklares i et eget avsnitt i studieplanen.

Vi mener utdanningens navn gir en tydelig indikator på hva den inneholder og hvem den er ment for, og at søkers begrunnelse på hva den inneholder og hvem den er ment for er både dekkende og tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.3.2 Utdanningens innhold og emner

- (2) Utdanningens innhold skal være egnet for å nå læringsutbyttet.
(3) De ulike emnene skal til sammen bidra til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte.

Vurdering

Utdanningen er delt inn i følgende emner og delemner:

Emne 1: Veileders rolle og oppgave

- Lover og styrende dokumenter
- Kvalitet i fagopplæringen
- Kommunikasjon og veiledningsferdigheter
- Samarbeid og gruppeprosesser
- Mottak av lærlinger

Emne 2: Læreplanverket, vurdering og dokumentasjon

- Læreplanforståelse i et helhetlig 4-årig løp
- Mål og planer
- Vurdering for læring
- Gjennomgående dokumentasjon

Emne 3: Veiledning i praksis

- Veiledningsmetodikk

- Yrkespedagogikk
- Plan for opplæring
- Medvirkning, mestring og motivasjon
- Konflikthåndtering

Emne 4: Hovedprosjekt

Generelt mener vi at emnene og delemnene er beskrevet innholdsmessig på en grundig, detaljert og faglig logisk måte. Hvert emne gir en god oversikt over temaer som skal berøres, og de kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse de favner. Beskrivelsen kommuniserer godt til målgruppen og fagmiljøet.

Fagskolen beskriver at utdanningen starter med grunnleggende teori med blant annet veilederrollen, regelverk, kvalitet i fagopplæringen osv. Studiet går videre med å sikre forståelse for læreplanverket, vurdering og dokumentasjon, før det legges opp til at studentene skal fordype seg videre i veiledning, konflikthåndtering og tilpasset opplæring. Til slutt skal studenten gjennomføre et hovedprosjekt, hvor meningen er at studenten skal få vist de kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse han/hun har tilegnet seg i løpet av studiet.

Vi mener at læringsutbyttebeskrivelsene, emnene med sine delemner, arbeidskravene, krav til refleksjonsnotater underveis og til sist selve fordypningsoppgaven, viser en god progresjon.

Fagskolen beskriver også at hovedprosjektet er utgangspunkt for en egen eksamen. Dette vurderer vi spesielt senere i denne rapporten i 3.6.1.

Litteraturlisten som står oppstilt i hvert emne viser til kapitler og antall sider i de forskjellige bøkene/kildene. Det vises til totalt 2070 sider i litteraturlistene. Dette fordeler seg slik:

- Emne 1: 273 sider
- Emne 2: 57 sider (totalt 149 sider, hvor av 80 sider også er oppgitt i emne 1)
- Emne 3: 341 sider (totalt 421 sider, hvor av 80 sider også er oppgitt i emne 1 og 2)

Dette studiet er av en slik art at antall sider i litteraturlisten bør ligge et sted mellom 800-1000 sider. Vi savner en redegjørelse for utvelgelsen av litteratur.

Fagskolen må derfor enten utvide pensumgrunnlaget for utdanningen og øke antall sider i pensum, eller redegjøre grundig for hvorfor de mener at pensumgrunnlaget for dette studiet bør være mindre omfattende enn for andre studier av samme type.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Fagskolen må

- enten utvide pensumgrunnlaget for utdanningen og øke antall sider i pensum, eller redegjøre grundig for hvorfor de mener at pensumgrunnlaget for dette studiet bør være mindre omfattende enn for andre studier av samme type

Antall sider er økt til 839 og

3.3.3 Studieplanen

(4) Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning.

Vurdering

Studieplanen inneholder alle elementene NOKUT krever, jf. *Veiledning til fagskoletilsynsforskriften*. Den er bygget opp på en måte som først viser det overordnede læringsutbyttet, målgruppe og opptakskrav for utdanningen. Under 5.0 *Organisering* finner vi en skjematisk oversikt med detaljert informasjon om omfanget (studiepoeng for hvert emne) og hvordan arbeidsmengden er fordelt mellom undervisningstimer, selvstudium, veiledning og gruppearbeid.

Beskrivelse av sammenhengen mellom teori og praksis i utdanningen gis i et kapittel som sier noe om arbeidsformer og det pedagogiske opplegget. Videre går planen inn på vurderings- og eksamensordningen.

Studieplanen går så i detalj på de enkelte emnene der de beskriver læringsutbytte for hvert emne, arbeidskrav og vurderingsform, samt aktuell litteratur til hvert emne. Litteraturhenvisningene er ryddige, og oppgir antall sider der dette er nødvendig. Avslutningsvis til hvert emne er det oppgitt aktuelt lov- og rammeverk. Dette bidrar til at studieplanen oppfattes som ryddig og oversiktlig, og bør kunne gi studentene god innsikt i utdanningens oppbygging og innhold.

Litteraturen som er valgt for studiet er anerkjent, god og aktuell.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Fagskolen må

- foreta de nødvendige endringene som er påpekt i forbindelse med studieplanen, angitt under 3.8 *Konklusjon etter sakkyndig vurdering*

3.4 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)

3.4.1 Veiledning og oppfølging

(1) Utdanningen skal ha et pedagogisk opplegg som sikrer god veiledning og oppfølging av studentene både som gruppe og individ.

Vurdering

I søknaden og i studieplanen beskriver Fagskolen at de vil vektlegge en veiledningsmetode som *stimulerer studentene til aktiv deltagelse og refleksjon over faglig utvikling* (søknaden side 9). I tillegg

til veiledningen som skal gis individuelt og/eller i grupper under alle arbeidskrav og emneoppgaver, vil studentene få to studentsamtaler under dette studiet. Dette mener vi sikrer den nødvendige tette oppfølgingen av studentene og Fagskolen vil kunne sikre at studentene følger den planlagte progresjonen studiet legger opp til.

Fagskolen benytter en digital læringsplattform. I læringsplattformen får studentene tildelt en egen arbeidsmappe hvor de kan kommunisere med faglærer. Lærestoffet, arbeidskrav, tilbakemeldinger vurderinger og administrativ informasjon gjøres kjent for studentene gjennom læringsplattformen.

Vi vurderer Fagskolens opplegg for veiledning og oppfølging som meget tilfredsstillende slik det er beskrevet i studieplanen og søknaden.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en meget tilfredsstillende måte.

3.4.2 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

(2) Undervisningsformer og læringsaktiviteter, herunder eventuell praksis, skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås.

Vurdering

I studieplanen beskriver Fagskolen undervisningsformer og læringsaktiviteter i "5.2 Arbeidsformer – pedagogisk opplegg" og i "6.4 Innhold i Utdanningen ..." (under overskriften "Undervisningsformer og læringsaktiviteter i alle fire emnebeskrivelsene). Her beskrives læringsaktive undervisningsformer, hvor sentralt det er at studentene har en aktiv rolle, at studiet skal være nært knyttet til studentenes arbeidserfaring fra yrkesfeltet og at det legges opp til arbeidskrav med tverrfaglige problemstillinger fra arbeidslivet. Både søknaden og studieplanen beskriver på en god måte de forskjellige undervisningsformene og Fagskolen gir en meget god begrunnelse for valg av undervisningsmetoder gjennom studiet.

Vi mener Fagskolen formulerer et viktig prinsipp som oppsummerer studiets undervisningsmetoder på en god måte: *Et pedagogisk prinsipp er at studentene har ansvar for egen læring. Det innebærer blant annet at studentene aktivt må oppsøke læringssituasjoner og læringsarenaer. Lærerens rolle blir å tilrettelegge for læring og støtte / veilede studentene i læreprosessen. Dette krever at studentene har eller blir gitt et bevisst forhold til læreprosesser og egne læringsbehov.*

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.5 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5)

3.5.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

(1) Undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse skal være tilpasset utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Undervisningspersonalet må samlet ha følgende kompetanse:

- a) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.
- b) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanningen. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg.
- c) Digital kompetanse relevant for utdanningen.
- d) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

Vurdering

Fagskolen har lagt ved kravspesifikasjon til kompetanse for undervisningspersonell og sensorer og tabell med oversikt over utdanningspersonalet tilknyttet utdanningen (tabell 1). Vi savner imidlertid tabell for den pedagogiske ansvarlige (tabell 2). Søker har beskrevet i søknaden at pedagogisk ansvarlig og faglig ansvarlig er en og samme person. Søker må likevel legge ved tabellen for pedagogisk ansvarlig. Kravspesifikasjonen er spesifikk for den aktuelle utdanningen og er inndelt i krav til formell- pedagogisk- og digital kompetanse, samt krav til yrkeserfaring. Dette gjelder både for sensorer og pedagogisk personale.

Vi mener at kravene som fagskolen setter i kravspesifikasjonen er gode minstekrav til kompetanse og erfaring.

Personalet som allerede er tilsatt må sies å inneha kvalifikasjonene som gir gode forutsetninger for en vellykket gjennomføring av utdanningen (pedagogisk og faglig ansvarlig + en lærer).

Undervisningspersonalet for utdanningen er imidlertid ikke ansatt på søknadstidspunktet. Søker har i tabellen for undervisningspersonalet listet opp 2 lærere/veiledere og 1 sensor som de planlegger å ansette før utdanningens oppstart, men ansettelsesplanen sier ikke når disse skal ansettes. Kriteriene for ansettelse er beskrevet i kravspesifikasjonen for undervisningspersonalet.

Kravet til undervisningspersonalet er derfor ikke oppfylt. For å tilfredsstille dette kravet må fagskolen ansette i tråd med ansettelsesplanen.

Kravene til formell utdanning

Undervisningspersonalet som er tilknyttet utdanningen tilfredsstiller kravet til formell utdanning, slik disse er formulert i kravspesifikasjonen. Personalet samlet sett har svært god formell kompetanse innen veiledning og pedagogikk. Kravene til henholdsvis fast-, midlertidig- og timelærer-stilling, samt sensor varierer, og dette sikrer relevant og aktuell kompetanse for studentene.

Pedagogisk kompetanse og det pedagogisk ansvarlige

Pedagogisk ansvarlig har lang erfaring fra undervisning og formell pedagogisk utdanning innenfor kravet slik denne er formulert i kravspesifikasjonen.

Kompetansen beskrives i en tabell som sier noe om formell kompetanse, pedagogisk kompetanse og erfaring. Søknaden beskriver ansvar og oppgaver, og samarbeid og utvikling av det pedagogiske opplegget. Den beskriver et relativt utstrakt samarbeid, samt ulike arenaer for utvikling av det pedagogiske opplegget.

Vi vurderer at informasjonen utgjør et bredt og relevant spekter av samarbeid rundt det pedagogiske opplegget, samt at pedagogisk ansvarlig har forutsetninger og kapasitet som er tilstrekkelig for å sikre kvaliteten i det pedagogiske opplegget.

Digital kompetanse

Kravet til digital kompetanse er beskrevet som «*Grunnleggende kompetanse i standard programvare*».

Her savner vi en mer konkret beskrivelse av hva dette innebærer. Dersom det kun er behov for kompetanse i grunnleggende verktøy som Office og den digitale læringsplattformen bør også dette beskrives.

Relevant og oppdatert yrkeserfaring

Kravene til yrkeserfaring er spesifikt tilknyttet målgruppen for utdanningen. De konkretiserer lengden på erfaringen, men ikke hvor oppdatert den bør være. For å sikre at utdanningen til enhver er relevant for utviklingen innen yrkesfeltet bør fagskolen beskrive hvordan de skal oppfylle fagskoletilsynsforskriftens krav til ikke bare relevant, men også oppdatert yrkeserfaring.

Annet

Forholdstallet mellom undervisningspersonell og studenter oppgis i søknaden til å være 1:25.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Fagskolen må

- ansette undervisningspersonalet for utdanningen i tråd med kravspesifikasjonen og ansettelsesplan i god tid før utdanningens oppstart
- konkretisere hva de legger i *Grunnleggende kompetanse i standard programvare*
- Beskrive hvordan de skal oppfylle krav til oppdatert yrkeserfaring.
- Legge frem en plan for ansettelse som viser at de ansatte skal være på plass i god tid før studiestart
- Fylle ut tabell 2, pedagogisk ansvarlig

3.5.2 Praksisveiledere

(2) For utdanninger med praksis skal eksterne praksisveiledere ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.

Beskrivelse

Kravet er ikke relevant for denne utdanningen

3.5.3 Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet

(3) Undervisningspersonalet må være stort og stabilt nok til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter.

Vurdering

Den totale årsverksinnsatsen for undervisningspersonalet tilknyttet utdanningen er 100 prosent per år, og forholdstallet mellom faglig ansatte og studenter oppgis å være 1:25.

I tabellen med oversikt over undervisningspersonalet tilknyttet utdanningen fremkommer det at det ikke er tilsatt i alle stillingene som lærer og sensor enda. Fagskolen har lagt ved en kravspesifikasjon, men ingen ansettelsesplan og det opplyses ikke om når det skal være tilsatt i stillingene.

Fagskolen oppgir at det i forbindelse med sykefravær vil være mulig å benytte det undervisningspersonellet de har på studiestedet. I tillegg har skolen aktuelle fagpersoner fra yrkesfeltet som også kan brukes som vikarer.

Fagskolen har i sitt helse- og oppvekstteam til sammen en stillingshjemmel på 300 prosent, i tillegg til 100 prosent stilling per år knyttet til gjeldende utdanning.

Vi vurderer at undervisningspersonalet er stort og stabilt nok til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter, og at tilbyder har et opplegg som ivaretar studentene ved fravær blant lærerne. Dette forutsetter at fagskolen ansetter undervisningspersonalet i tråd med ansettelsesplan og kravspesifikasjon som er vedlagt søknaden, se pkt 3.5.3.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.5.4 Faglig ansvarlig

(4) Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse. Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling.

Vurdering

Faglig ansvarlig oppgis å inneha 100 prosent stilling hos tilbyder, hvorav 20 prosent i gjeldende utdanning. Vedkommendes kompetanse, ansvar og oppgaver beskrives i søknaden samt i en tabell.

Faglig ansvarlig sitt ansvar er redegjort godt for i søknaden. Det er også beskrevet grundig hvordan kvalitet og kontinuitet sikres, samt hvordan utdanningen skal gjennomføres i tråd med studieplanen.

Vi mener at tilbyder redegjør på en god måte for at faglig ansvarlig har kompetanse og kapasitet, og at det beskrevne opplegget er egnet til å sikre en god gjennomføring av utdanningen.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.6 Eksamen og sensur (§ 3-6)

3.6.1 Eksamens- og vurderingsordningene

(1) Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

I studieplanen "5.3 Vurdering" beskrives vurderingsgrunnlag, underveisvurdering og sluttvurdering på en enkel og god måte. Vi mener det er hensiktsmessig at fagskolen beskriver formålet for vurderingen i selve studieplanen.

Avsluttende eksamen

I selve studieplanen er eksamen beskrevet på følgende måte:

I "5.3.1 Avsluttende eksamen" beskrives en eksamen som skal være individuell og er todelt med et skriftlig oppsummeringsnotat og en muntlig presentasjon. Eksamen er ikke en ny oppgave, men skal ta utgangspunkt i hovedprosjektet. I tillegg vil studentene få utdelt en utfordring som er styrt av innholdet i det overordnede læringsutbyttet. Om denne utfordringen er individuell eller er felles for alle studentene, er ikke nevnt i studieplanen eller søknaden.

I studieplanens "7.2 Vedlegg 2: Avsluttende eksamen" beskrives avsluttende eksamen videre. Det er tenkt en hjemmeeksamen over 5 dager og antall ord er satt til 1700 ord. Vurderingen som skal gis er en samlet vurdering av oppsummeringsnotatet og den muntlige presentasjonen – hvor den muntlige delen vektlegges. Vurderingskriteriene er tydelige, men kriteriene burde gis i tekstform til studenten.

Det legges opp til at det blir gitt veiledning ved utlevering av oppgaven. Dette mener vi er nødvendig når eksamen er av denne type og med slike vurderingskriterier.

Kommentarer til eksamensordningen i lys av studiet og de øvrige arbeidskrav, emneoppgaver og hovedprosjekt:

Vi mener eksamensordningene i denne studieplanen er spennende og god. Utfordringen er når vi vurderer den totale arbeidsmengden i denne studieplanen i lys av andre tilsvarende studieplaner. Vi mener denne studieplanen blir for omfattende når vi ser helheten i arbeidskrav, emneoppgaver, hovedprosjekt og arbeidet med avsluttende eksamen. De øvrige studieplanene legger vekt på at emne 4/hovedprosjektet er den avsluttende helhetlige oppgaven, og at det kreves et refleksjonsnotat som tar utgangspunkt i denne oppgaven. Det stilles også krav til at den avsluttende helhetlige oppgaven skal presenteres.

Vi mener at det ikke er nødvendig med en egen avsluttende eksamen som Fagskolen her beskriver, med tanke på omfanget på 30 studiepoeng og studiets art. Vi foreslår at Fagskolen omformulerer

søknaden og studieplanen på en slik måte at emne 4/hovedprosjekt blir betegnet som eksamen og at det stilles krav til at det etter vurdering av emne 4/hovedprosjekt skal leveres et refleksjonsnotat og gjennomføres en presentasjon. Refleksjonsnotatet skal leveres og presentasjonen skal gjennomføres for å få godkjent studiet.

Utover dette mener vi at beskrivelsen av vurderingsformen for de tre emnene og forordypningsoppgaven er velegnet til å måle om studentene har nådd læringsutbyttet.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Fagskolen må

- Redusere omfang og kravet til avsluttende eksamen. Viser til vurderingen over.

Fagskolen bør

- I studieplanen også si noe om formålet med vurderingsordningene

3.6.2 Sensorenes kompetanse

(2) Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

Vedlegget som beskriver undervisningspersonalet er noe mangelfullt utfylt når det gjelder sensorer. Fagskolen har også listet opp en person som skal være sensor som ikke er ansatt på søknadstidspunktet. Med forbehold om endring i avsluttende eksamen, kan det se ut som det er tenkt én sensor. Er denne sensoren ekstern eller intern? Utover dette virker øvrig utdanning og erfaring fornuftig beskrevet i forhold til sensorrollen.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Fagskolen må

- Gi en utfyllende beskrivelse av sensorenes kompetanse og om sensor er intern/ekstern

3.7 Infrastruktur (§ 3-7)

Tilbyder skal ha lokaler, utstyr, informasjonstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold som er tilpasset utdanningen, og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Vurdering

Sørlandets fagskole i Grimstad og Fagskolen i Kristiansand beskriver oversiktlig sine lokaler og fasiliteter. De legger til rette for tilgang til lokalene utenom vanlig skoletid ved at studentene har egne adgangskort. De har bibliotek med ansatte bibliotekarer og åpen kantine hver dag. Ved Sørlandets fagskole i Grimstad er det gratis parkering, og ved Fagskolen i Kristiansand ligger skolen sentralt med god tilgang til kollektiv transport. Begge studiesteder beskriver god tilgang til IKT-støtte og opplæring.

Sørlandets fagskole har lagt ved kravspesifikasjon for infrastruktur som beskriver en tilfredsstillende standard med nødvendig utstyr for denne type undervisning, inkludert smartboard, trådløs nett-tilgang og skriver. Vi mener at tilbyder på en god måte har dokumentert tilgang på nødvendig og tilfredsstillende rom og utstyr.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.8 Konklusjon etter sakkyndig vurdering

Utdanningen anbefales ikke godkjent.

Følgende krav i fagskoletilsynsforskriften er ikke tilfredsstillende oppfylt:

- § 3-3. Utdanningens innhold og oppbygning
 - Utdanningens innhold og emner
 - Studieplanen
- § 3-5. Fagmiljøet tilknyttet utdanningen
 - Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse
 - Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet
- § 3-6. Eksamen og sensur
 - Eksamens- og vurderingsordningene
 - Sensorenes kompetanse

Se 3.1-3.7 i dette rapportutkastet for en vurdering av hvert enkelt krav.

4 Tilsværunde

NOKUT mottok 8. januar 2019 tilbakemelding fra søkeren på vår innledende administrative vurdering og de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport.

Under presenterer vi søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen, samt de sakkyndiges tilleggsvurdering av de opprinnelig underkjente kravene.

4.1 Søkerens tilbakemelding

Tilsvare angående søknad om godkjenning av Veiledning av lærlinger - for veiledere/instruktører og faglige ledere med ansvar for opplæring i bedrift ved Sørlandets fagskole, saksnummer 18/06788

I dette tilsvare viser vi til sidetall i studieplanen der endringene er gjort. Endringer er merket med **rødt**, se vedlegg 1 Studieplan.

3.1.1 Opptak

Bør punkt: «*bruke benevnelsen «arbeidserfaring» fremfor praksis».*

Vi velger å endre formulering i studieplanen fra praksis til realkompetanse som er i samsvar med fagskolens forskrift, se studieplan (stp.) side 5.

Bør punkt: «*i kommunikasjon til utdanningssøkende, være eksplisitt i at utdanningen ikke gir mulighet til å søke autorisasjon for de som får opptak på realkompetanse»*

Det er lagt til en presisering i studieplanen om at inntak på realkompetanse ikke gir mulighet til å søke autorisasjon, se stp. side 5.

Bør punkt: «*vurdere om kravene til realkompetanse er satt noe høyt»*

Kravene til realkompetanse er i samsvar med fagskolens forskrift. På bakgrunn av ny fagskolelov er fagskolens forskrift under revidering. Endringer i studieplanen vil eventuelt bli gjort når revidert forskrift er publisert.

3.1.2 Samarbeid med yrkesfeltet

Bør punkt: «*vurdere å formalisere hyppighet og form for videre samarbeid om revidering og utvikling av studieplanen og undervisning»*

Fagskolen har inngått ny samarbeidsavtale med OKOS – Agder som konkretiserer samarbeidet, se vedlegg 2 Samarbeidsavtale.

3.3.2 Utdannings innhold og emner

Må punkt: «*enten utvide pensumgrunnlaget for utdanningen og øke antall sider i pensum, eller redegjøre grundig for hvorfor de mener at pensumgrunnlaget for dette studiet bør være mindre omfattende enn for andre studier av samme type»*

På bakgrunn av tilbakemelding har vi lagt til en ny aktuell bok og aktuelle kapitler, og dermed utvidet pensum til 839 sider. I tillegg kommer også aktuelle nettsider som er vanskelig å tallfeste. Vi velger å bruke nettsider som pensum da de viser til oppdaterte sentrale føringer innen fagfeltet og i tillegg gir tilgang til kursmateriell i fagopplæring som er utarbeidet av Udir. Se stp. side 15, 16, 19, 22 og 27-30.

3.3.3 Studieplanen

Må punkt: «*foreta de nødvendige endringene som er påpekt i forbindelse med studieplanen»*

I dette tilsvare besvares endringene som er påpekt i forbindelse med studieplanen under de enkelte punktene.

3.5.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

Må punkter: «må ansette undervisningspersonalet for utdanningen i tråd med kravspesifikasjonen og ansettelsesplan i god tid før utdanningens oppstart» og «legge frem en plan for ansettelse som viser at de ansatte skal være på plass i god tid før studiestart» og «konkretisere hva de legger i Grunnleggende kompetanse i standard programvare» og «beskrive hvordan de skal oppfylle krav til oppdatert yrkeserfaring».

Tabell 1 Undervisningspersonalet tilknyttet utdanningen (vedlegg 4) og tabell som viser kravspesifikasjon (vedlegg 3) er endret for å møte krav om sammensetning og kompetanse for undervisningspersonalet. Vi har presisert når undervisningspersonell skal ansettes, beskrevet hva krav til oppdatert yrkeserfaring innebærer og konkretisert krav til digital kompetanse, se vedlegg 3 og 4. Endringene i tabellene er **merket med rødt**.

Må punkt: «fylle ut tabell 2, pedagogisk ansvarlig»

Da det ikke er en tabell 2 i søknadsskjemaet, tok vi kontakt med Nokut og fikk følgende svar: «Vi tenker derfor at den informasjonen dere har lagt ved i søknaden er tilstrekkelig. Dere kan derfor se bort fra dette punktet i tilsvaret deres».

3.6.1 Eksamens og vurderingsordningene

Må punkt: «redusere omfang og kravet til avsluttende eksamen».

Vi velger å følge anbefalingene fra de sakkyndige om at det ikke er nødvendig med en egen avsluttende eksamen med tanke på utdannings omfang og art. Emne 4 er endret fra Hovedprosjekt til Faglig fordypning/eksamen. Vi mener faglig fordypning er mer dekkende for emnets innhold, da studenten skal fordype seg i et selvvalgt tema aktuelt for veileder/instruktørrollen og være praksisrelevant. Studenten skal vise refleksjon og bruke både teori og arbeidserfaringer.

Fordypningsoppgaven er avsluttende eksamen og blir vurdert av intern og ekstern sensor. Emne 1-3 må være bestått før faglig fordypning/eksamen kan gjennomføres. I tillegg til fordypningsoppgaven skal studenten gi en muntlig presentasjon av fordypningsoppgaven til medstudenter og faglærer/veileder, og skrive et refleksjonsnotat over egen læring. Både muntlig presentasjon og refleksjonsnotat vurderes av faglærer/veileder og må være bestått for å få godkjent studiet.

Se stp. side 9 og 23-26.

Bør punkt: «i studieplanen også si noe om formålet med vurderingsordningene»

For å tydeliggjøre formålet med vurderingsordningene har vi omformulert dette i studieplanen. Vurderingsordninger og formål for arbeidskrav, emneoppgaver og faglig fordypning/eksamen er presisert. Se stp. side 9.

3.6.2 Sensorenes kompetanse

Må punkt: «gi en utfyllende beskrivelse av sensorenes kompetanse og om sensor er intern/ekstern»

Faglig fordypning/eksamen vurderes av intern og ekstern sensor. Se stp. side 9, 24 og 25. Tabell 1 Undervisningspersonalet tilknyttet utdanningen (vedlegg 4) og tabell som viser kravspesifikasjon (vedlegg 3) er endret (**merket rødt**) for å møte krav om utfyllende beskrivelse av sensorenes kompetanse, se vedlegg 3 og 4.

4.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

§ 3-3 Utdanningens innhold og oppbygning

Innhold og emner

Studieplanen

Vurdering

Studieplanen er endret, og pensum er utvidet til 839 sider, samt et tillegg med aktuelle nettsider. Andre endringer i studieplanen fremkommer i de enkelte punktene her.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

§ 3-5: Fagmiljøet tilknyttet utdanningen

Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet

Vurdering

Fagskolen har gjort de nødvendige endringer slik at det nå er presisert når utdanningspersonell skal være ansatt. De har også konkretisert krav til digital kompetanse og oppdatert yrkeserfaring på en tilfredsstillende måte.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

§ 3-6 Eksamen og sensur

Eksamens- og vurderingsordningene

Sensorenes kompetanse

Vurdering

Fagskolen har justert eksamens- og vurderingsordningen (side 9 og sidene 23-26 i studieplanen) iht våre kommentarer, og dette punktet fremstår nå meget tilfredsstillende.

Sensorenes kompetanse er også utdypet, og er tilfredsstillende beskrevet.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.3 Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Utdanningen anbefales godkjent.

5 Vedtak

NOKUT anser de faglige kravene for godkjenning av *Veiledning av lærlinger- for veiledere/instruktører og faglige ledere med ansvar for opplæring i bedrift*, 30 fagskolepoeng stedbaset, ved Sørlandets fagskole som oppfylt.

Vedtaket er fattet med hjemmel i

- lov om fagskoleutdanning § 2
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 5-1 (1) (*studiekvalitetsforskriften*)

6 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- søknad datert 15. september 2018, NOKUTs saksnummer 18/06788-1
- tilsvar datert 08. januar 2019, NOKUTs saksnummer 18/06788-11

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Kravene til sakkyndige står oppført i fagskoletilsynsforskriften kapittel 2. De sakkyndige skal vurdere om søknaden oppfyller kravene for akkreditering av fagskoleutdanning, jf. fagskoletilsynsforskriften kapittel 3.

Den sakkyndige komiteen har bestått av følgende medlemmer:

- **Béatrice Vromant-Berg, rådgiver, Ski kommune**
Berg er utdannet økonom og karriereveileder og har jobbet i 5 år med å administrere Ski kommunes lærlingeordning. Der hadde hun blant annet ansvaret for at tilbudet til kommunens ca. 40 lærlinger var forsvarlig, at tilstrekkelig opplæring i de ulike læreplanene ble gitt, og at kravene til kommunen som lærebedrift var overholdt. Berg hadde ansvaret for faglig oppdatering av kommunens rundt 100 godkjente veiledere av lærlinger og lære kandidater. I tillegg ga hun råd og veiledning til ledere og veiledere. Hun jobber i dag som HR-rådgiver med oppfølging av virksomheter i personalspørsmål.
- **Åge Risdal, Utdanningsdirektoratets avdeling for fag- og yrkesopplæring**
Risdal har fagbrev i radio og TV, har gjennomført Hærens tekniske fagskole/elektronikk og jobbet som teknisk befal i Forsvaret. Han har undervist ved tre videregående skoler på Østlandet og ervervet formell pedagogisk kompetanse gjennom Praktisk-Pedagogisk Utdanning (PPU), Yrkes-Pedagogisk Utviklingsarbeid (YPU) og Veiledningspedagogikk ved Høgskolen i Oslo og Akershus. Fra 1998 jobbet Risdal i Eksamenssekretariatet (Fylkesmannen i Oslo og Akershus, som ble omorganisert til Læringssenteret i perioden 2000 – 2005 og senere omorganisert til Utdanningsdirektoratet hvor han jobbet fra 2005-2017.) Ansvarsfeltet har vært yrkesfaglig opplæring nasjonalt og arbeidsfeltene har vært å utvikle sentralt gitte eksamensoppgaver, læreplaner i Kunnskapsløftet, vurderingskompetanse, veiledningsmateriell, skole- og kompetanseutvikling for aktørene i fagopplæringen gjennom "Strategien for Yrkesfaglærerløftet". Han har også ledet utdanningsprosjekter nasjonalt gjennom bl.a. «Veiledningsmateriell for aktørene i fagopplæringen» og "Hospiteringsordningen for yrkesfaglærere, instruktører og faglige ledere". Risdal har siden 2017 jobbet som seniorkonsulent i Utdanningsetaten i Oslo kommune. Her jobber han med eksamen, læreplanforståelse, vurderingskompetanse, kompetanseutvikling for yrkesfaglærere og skoleutvikling generelt ut mot de videregående skolene og fagopplæringen Oslo.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til fagskolen som kan medføre inhabilitet. De sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.